



Felbermann

Iskolaújság - Mándoki Általános Iskola

báró Sennyey Elza (gróf Forgách Lászlóné)

1856- 1937

Kezdetét vette iskolánk névadásának folyamata. Intézményünk vezetése fontosnak tartotta, hogy iskolánk neve városunkhoz kötődő személy legyen, aki nagymértékben befolyásolta Mándok lakóinak életét.

Méltán büszkék lehetünk báró Sennyey Elzára gróf Forgách László feleségére, aki messze földön híres volt kedvességéről, jótékonyságáról, bőkezűségéről.

A Nyírvidék- Szabolcsi Hírlap 1937 (5. évfolyam) így emlékezik a grófnőre: „özv. gróf Forgách Lászlóné élete a tiszta harmóniában egyesítette a főúri méltóságot viselő teljesen betöltő magyar nagyasszonyt, akinél a szegényeknek és ínségeseknek megértőbb és bőkezűbb támogatója messze földön nem volt. „

Adományaival rendszeresen segítette a szegények életét. Telente megnyitotta a kastély kapuit és szegénykonyhát működtetett. Engedélyt adott arra, hogy a háború ideje alatt a kastély egyik része kórházként üzemeljen, ahol a sebesülteket ellátták. Az I. világháború alatta vöröskeresztes kitüntetést kapott, majd Signum Laudis érmet adományoztak neki. Nevét ma is őrzi az Elza liget.

Diákjaink számára megtiszteltetés lenne viselni a Sennyey-s nevet.

Ebben a lapszámban iskolánk tanulói egy alsós tanítónővel Tóthné Makkai Katával és egy felső évfolyam tanár úrral, Sajtos Istvánnal készítették interjút.

| Életrajzi adatok | | |
|------------------------------------|--|--|
| | Tóthné Makkai Katalin Tanítónő | Sajtos István Történelem, fizika szakos Tanár Úr |
| Hol született, nevelkedett? | Kisvárdán született és Mándokon élt. | Kisvárdán született, Mándokon nőtt fel. |
| Mi akart lenni kiskorában? | Tanító néni | Tanár |
| Hová járt gimnáziumba? | Debreceni Református Kollégium Gimnáziuma | Kossuth Lajos Gimnázium, Nyíregyháza |
| Mióta tanít az iskolában? | 17 éve | 23 éve |
| Mi a hobbija? | Mozi, színház, kézilabdameccsek | Utazás |
| „Kedvencek” | | |
| Kedvenc étel | Rántott sajt | Töltött káposzta |
| Kedvenc szín | Fehér | Nincs |
| Kedvenc ország | Magyarország, Amerika | Magyarország, Spanyolország |
| Kedvenc város | Debrecen, New Orleans | Balatonfüred, London, Sevilla |
| Kedvenc autómárka | Audi | Mazda |

**A Mándoki Általános Iskola és a Mándok Iskoláért
Közhasznú Alapítvány közös pályázatának
eredményei**

„Nyuszi szépségverseny”

Össességében elmondható, hogy a leadott pályaművek igényesek és szépen kidolgozottak voltak. Ebben a lapszámban bemutatjuk őket!

Varga János Álmos 4. a. „A legmegformázottabb nyuszi”



Sántha Imre 1.a „A legcsaládiasabb nyuszi”



Varga Hanna 1. a „A legvidámabb nyusziért”



Dancs Cintia 3. b „ A legnagyobb nyuszi”



Horváth Szabina 3.b „A legjobban kivágott nyuszi”



Sajtos Anikó 6.b „A legpuhább nyuszi”



Dancs Boglárka 3.b „A legmosolygósabb nyuszi”



Varga János Álmos 4. a „A legszebb nyuszi”



Kovács Zsuzsanna 6.a „A legbarátságosabb nyuszi”



Géci Péter Máté 5.b „A legbojhosabb nyuszi”



Andor Anita Réka 4. c „A legnagyobb bajszú nyuszi”



Demjén Larina 4.a „A legszelídebb nyuszi”



Lakatos István 4.c „A legbarnább nyuszi”



Lakatos Dániel 4.c „A legjámborabb nyuszi”



Szántó Botond 4.a „A legszínesebb nyuszi”



Haga Bence 4.c „A legkészeműbb nyuszi”



Szalmári Erik 4.c „A legszürkébb nyuszi”



Gratulálunk az alkotásokhoz!

Munkaközösségi beszámolók a versenyeredményekről

Alsó tagozatban:

Borbély Lajosné a 1.-2. évfolyam munkaközösség vezetőjének beszámolója a versenyeredményekről:

1.-2. évfolyam versenyeredményei:

Házi helyesírási verseny:

1. helyezett: Orgován Leila 2.b

2. helyezett: László Zoltán 2.c

3. helyezett: Ésik Kincső 2.c

Házi matek verseny:

1.évfolyam eredményei:

1. helyezett: Bodnár Petra 1.a

2. helyezett: Varga Jázmin 1.a

3. helyezett: Varga Hanna 1. A

2.évfolyam eredményei:

1. helyezett : Jakab Bertalan 2.c

2. helyezett: Fodor Kornél 2.b

3. helyezett: László Zoltán 2. c

A 3.-4. évfolyam munkaközösség vezetője Vezséné Kovács Katalin beszámolója:

Tanulóink folyamatosan, lelkesen készülnek a tanulmányi versenyekre. A helyi versenyek is a napokban kerülnek megrendezésre. A matematika háziverseny eredményei: 3. évfolyam: I. Varga Norbert 3. a II. Szabó Ádám 3. c III. Lipták Máté 3. a 4. évfolyam: I. Makai Tamás 4. c II. Mónus Emília 4. a III. Boda Tekla 4. a . Ezek a tanulók képviselik majd iskolánkat a megyei és területi megmérettetésen.(Komoró, Kisvárdá). A levelezős nyíregyházi Móra matematika verseny eredményére várunk!

A Kékcsei Arany János Általános Iskola által rendezett szavalóversenyen Török Flóra,Lipták Máté 3.a

Gerő Vanda 4.a osztályos tanulók képviselték iskolánkat,ahol Lipták Máté II. helyezést ért el. Ugyanebben az iskolában a rajzversenyen Arany János: Juliska elbujdosása címmel szabadon választott technikával készített rajzot több tanuló iskolánkból,ahol Rabb Boglárka 3.a osztályos tanuló I. helyezést ért el. Szintén ugyanebben az iskolában a komplex tanulmányi versenyre 2 csapat nevezett. Az 1-es csapat tagjai:Bodnár Petra 1.a,László Zoltán 2.c, Lipták Máté 3.a, Demjén Larina 4.a osztályos tanulók VII. helyezést míg a 2-es csapat tagjai: Szabó Dorina 1.b , Fodor Kornél 2.b , Sajtos Vencel 3.b ,Mónus Emília 4.a VI. helyezést értek el.

A BENDEGÚZ Gyermekek - és Ifjúsági Akadémia által szervezett nyelvÉSZ Országos Anyanyelvi Tanulmányi Verseny iskolai fordulójára február 8-án került sor. Az alsó tagozaton 23 tanuló vett részt a versenyen.

2. évfolyam I. helyezett- Berta Roland 2. b
II. helyezett- Trachman Boglárka
III. helyezett - Mészáros Anett

3. évfolyam I. helyezett- Török Flóra 3. a
II. helyezett- Révész Dóra 3.a
III. helyezett- Sajtos Vencel 3.b

4. évfolyam I. helyezett- Mónus Emília 4.a
II. helyezett- Demjén Larina 4.a
III. helyezett- Makai Tamás 4. c

Apáczai helyesírási verseny megyei fordulója , április 12-én kerül megrendezésre Nyíregyházán, két tanuló képviseli iskolánkat: Demjén Larina 4.a és Varga Norbert 3.a osztályos tanulók.

Felső tagozatban:

Bódi Ferencné munkaközösség vezető beszámolója:

Matematika-ének munkaközösség eredményei:

Bolyai Matematika Csapatverseny:

| évfolyam | helyezés | diákok névsora | felkészítő nevelő |
|----------|----------|---|-------------------|
| 6. | 11. | Barna Csilla, Kertész Anita, Lipták László, Szabó Nikoletta 6/a tanulók | Jámbrik Mária |

Szent László Katolikus Gimnázium, Szakgimnázium, Általános Iskola, Kollégium és Óvoda által meghirdetett Sztár lehet, ki kreatív elnevezésű verseny eredményei:

| évfolyam | helyezés | diákok névsora | felkészítő nevelő |
|---------------|----------|---------------------|-------------------|
| 5. matematika | 3. | Csengeri Ádám 5/b | Bódi Ferencné |
| 6. matematika | 5. | Barna Csilla 6/a | Jámbrik Mária |
| 6. matematika | 3. | Darmai Gergő 6/c | |
| 6. matematika | 2. | Szabó Nikoletta 6/a | |
| 8. ének | 3. | Gyetskó Orsolya 8/c | Jámbrik Zsuzsa |
| | | | |

Gál Erika az idegen nyelvi munkaközösség vezetője felkészítő pedagógusként az alábbi versenyeken képviseltette diákjainkkal az iskolát:

Tudásbajnokság:

Szincsák Petra ezüst fokozat

Big Bem English Language Challenge megyei angol verseny:

8. helyezett:

Aros Gréta 8.c

Halász Laura 8.a

Káté Kitti 8. b

10. helyezett:

Gergely Zsanett 8.c

Lázár Judit 8.c

Nyiri Nóra 8.a

Angol körzeti verseny Fényeslitke

Csengeri Ádám 5.b 3. helyezett

Halász Ágnes 7.a 2. helyezett

Halász Laura 8.b 2. helyezett

Lázár Judit 8.c 3. helyezett

A természettudományi munkaközösség versenyének eredményét Balogh Erzsébet Anikó munkaközösség vezető készítette el újságunk számára:

KÖRZETI KÉMIAVERSENY

7. ÉVFOLYAMON:

I. Helyezés: Géczi László 7. B

II. Helyezés: Ésik Boglárka 7. A

III. Helyezés: Gyurkovics Luca 7. C

8. ÉVFOLYAMON:

II. Helyezés: Balabás Mercédesz 8. C

A XXVIII. HERMAN OTTÓ KÁRPÁT-MEDENCEI BIOLÓGIA VERSENY
ISKOLAI/KERÜLETI FORDULÓJA

I.Helyezett: Rábai Gábor 7. B

II.Helyezett: Géczi László 7. B

III.Helyezett: Sipos Tamás 7. B

KAÁN KÁROLY ORSZÁGOSTERMÉSZET – ÉS KÖRNYEZETISMERETI VERSENY
ISKOLAI FORDULÓJA

5. évfolyam

I. Helyezés Fodor Kristóf 5. A

II. Helyezés Csengeri Ádám 5. B

II. Helyezés Szabó Enikő 5. B

III. Helyezés Onder Sarolta 5. A

6. Évfolyam

I. Helyezés Barna Csilla 6. A

II. Helyezés Kovács Zsuzsanna 6. A

III. Helyezés Potyók Nóra 6. B

Bodnárné Rabb Mariann a magyar-történelem munkaközösség vezetője az alábbi beszámolóval mutatja be a versenyeredményeket:

Az elmúlt hónapokban sem tétlenkedtek a magyar-történelem munkaközösség tagjai. Számos versenyen és iskolai rendezvényen vagyunk túl.

A magyar kultúra napja (január 22.) alkalmából hagyományteremtő módon vetélkedőt hirdettünk a felső évfolyamos tanulók számára.

Az 5-6. osztályosok plakátkészítő-versenyben vehettek részt, melyben változatos technikákat alkalmazva készítettek szebbnél szebb alkotásokat.

Ebben a legügyesebbnek a 6.b osztály bizonyult. Második lett az 5.b, harmadik a 6.a.

A 7-8. osztályosok műveltségi totót töltöttek ki, melyben Kölcsey Ferenc és a Himnusz keletkezése volt a téma.

Első helyezett, hibátlan megoldással a 7.b és a 8.b osztály lett. Második helyezett a 7.a és a 8.c osztály.

A verseny szervezője: Halászné Berecz Melinda

Remélhetőleg minden tanuló jól érezte magát, és a jövő tanévben is szívesen vesz részt a rendezvényen!

A kisvárdai Somogyi Rezső Általános Iskola „Szép magyar beszéd” versenyén két tanulónk képviselte iskolánkat:

5-6.évfolyamról: Orosz Anna (5.a) Felkészítő tanára: Barkaszi Jánosné

7-8.évfolyamról: Halász Ágnes (7.a) felkészítő tanára: Szabóné Orosz Gyöngyi

A vetélkedő résztvevőinek egy – a forduló rendezői által – kijelölt kötelező és egy magukkal hozott, szabadon választott 20 - 25 soros prózai szöveget kellett felolvasniuk.

Az Apáczai megyei helyesírási versenyre - melyet Nyíregyházán rendeztek meg -3 tanulónk jutott tovább:

5.évfolyamról: Szigeti Balázs (5.b) Felkészítő tanára: Bodnárné Rabb Marianna

6.évfolyamról: Darmai Gergő (6.c) Felkészítő tanára : Kulcsár Istvánné

7. évfolyamról: Halász Ágnes (7.a) Felkészítő tanára: Szabóné Orosz Gyöngyi

Mindhárom tanulónk a megyei versenyen a középmezőnyben végzett.

A Simonyi Zsigmond Kárpát-medencei Helyesírási Verseny megyei fordulójába Lázár Judit (8.c) jutott tovább.

A hetedik évfolyamos tanulóknak hirdettek csapatversenyt „Lengyel-magyar két jó barát” címmel. A vetélkedő két fordulóból áll. Az első fordulót sikeresen teljesítette iskolánk csapata, így bejutottak a megyei döntőre.

A csapat tagjai: Halász Ágnes (7.a)

Ésik Boglárka (7.a)

Géczy László (7.b)

Sipos Tamás (7.b) Felkészítő tanáruk: Sajtos István

A megyei fordulón a 6. helyezést érte el a mándoki csapat.

Az általános iskola 5-8. évfolyamos tanulóinak hirdetett ismét versenyt Nyíregyházán a TIT, „V. Bachát László anyanyelvi hárompróba” címmel. Iskolánkból sokan jelentkeztek erre logikai-nyelvtani megmérettetésre.

5.évfolyamon: Szigeti Balázs (5.b)

Barna István (5.b) Felkészítő tanáruk: Bodnárné Rabb Marianna

6.évfolyamon: Barna Csilla (6.a) Felkészítő tanára: Halászné Berecz Melinda

7.évfolyamon: Ésik Boglárka (7.a)

Halász Ágnes (7.a) Felkészítő tanáruk: Szabóné Orosz Gyöngyi

Sütő István (7.b)

Stecz Tibor (7.b) Felkészítő tanáruk: Török Katalin

A versenyzők közül Barna Csilla 2. helyezést ért el.

Szintén Nyíregyházán került sor a TIT megyei történelem verseny megrendezésére, mely nagyon jó megmérettetési és sikerélmény-szerzési lehetőséget biztosít tanulóink számára.

5.évfolyamról: Tóth Gabriella (5.a)

Koleszár Eszter (5.c) Felkészítő tanáruk: Csillám Csabáné

Csengeri Ádám (5.b)

Ésik Vivien (5.b) Felkészítő tanáruk: Bodnárné Rabb Marianna

Fazekas Patrik (5.b) képviselték iskolánkat.

Mindkét verseny eredménye még folyamatban van.

Idén első alkalommal vettünk részt a kékcsei Arany János Általános Iskola „Arany János hét” rendezvénysorozatában meghirdetett történelem versenyen. Melyen nagyon szép eredményeket értünk el.

1.helyezett: Csengeri Ádám (5.b)

3.helyezett:Ésik Vivien (5.b)

5.helyezett: Fazakas Patrik (5.b) Felkészítő tanáruk: Bodnárné Rabb Marianna

10.helyezett: Koleszár Eszter (5.c) Felkészítő tanára: Csillám Csabáné

Gratulálunk valamennyi tanulónak és felkészítő tanáraiknak!

A beszámolók kizárólag decemberi, januári és februári eredményeket tartalmazzák!

Prevenció- Alkoholfogyasztás

Van, aki alkalmoszerűen és van, aki rendszeresen iszik még azelőtt, hogy nagykorúvá válna. A felmérések szerint a fiatalok 80%-a már középiskolás éve alatt kipróbálta az alkoholt. Igaz ugyan, hogy ez nem ritka a fiatalok körében, mégsem biztonságos, mégsem megengedhető.

Az alkohol hatásai

Az alkohol gyakorlatilag mérge a szervezet számára, normális esetben csak kis dózisban kerül a szervezetbe, de így is megmutatkozik az idegrendszerre ható bénító hatása. Nagymértékben befolyásolja a valóságról alkotott képet és az egyén ítélőképességét. Ezért annyira veszélyes, főleg a gyerekeknél, mivel nekik még nincs szilárd ítélőképességük (nincs elég tapasztalatuk) és a problémamegoldó képességük is fejletlen. Minimális mennyiségű alkohol oldja a feszültséget, a szorongást és javítja az egyén hangulatát, de a tapasztalatlan gyerekek nem tudják hol a határ és nem tudnak megálljt parancsolni önmaguknak.

Az alkoholfogyasztás rövid távú hatásai:

- zavart hallás, látás és koordinációs zavar
- megváltozott felfogóképesség és érzelmi megnyilvánulások
- csökkent ítélőképesség, ami balesetekhez, veszélyes cselekedetekhez vezethet, nem ritkán halálos kimenetelű baj is lehet az ivás miatt. Mindezek mellett megnő az esélye a drogozásnak és a meggondolatlan szexnek.
- rossz lehelet
- másnaposság

Hosszú távú hatások:

- májcirrózis és rák
- étvágy csökkenése
- súlyos vitaminhiány

- gyomorbetegségek
- szív és idegrendszeri problémák
- impotencia kockázata
- túladagolás veszélye

Hasznos tanácsok:

- Ne fogadjatok el semmi gyanúsat, kérdezzetek rá a kínálóra, hogy mi az és honnan szerezte, biztos nem tiltott dolog-e.
- Ha bármi alkoholos tartalmú itallal kínálnak, mondj egyből és határozottan nem-et.
- Soha nem szabad olyan személy mellé autóba ülni, aki ivott.



Tudtad-e

Egy napos időeltolódás két szomszédos sziget közt:



Noha mindössze 2000 kilométerre van az Amerikai Számához tartozó Rose Atoll- a

Kiribatihoz tartozó Kiritimati-szigettől, a szomszédos szigetek közt több mint 24 óra az időeltolódás. Ugyanis a Csendes-óceán kettészelő időzóna választóvonal pontosan közöttük húzódik.

Ki találta ki az óraátállítás?



Benjamin Franklin 1784-ben tett javaslatot a nyári időszámításra, akkor még csupán a gyertyákkal akartak spórolni, de az első világháborúig nem állították át az órákat. 1916. április 30-án elsőként

Németországban vezették be a nyári időszámítást, hogy a háborúra energiát takarítsanak meg. Mindkét világháború idején alkalmazták a résztvevő országok az óraátállítást, Amerika még a háborúba belépése előtt átállt a nyári időszámításra. Honatyájuk ötlete pont az USA-ban okozta a legnagyobb káoszt, igaz csak 1945 és 1966 között, ugyanis egyes államok átálltak a nyári időszámításra, míg a többi nem, így aztán zűrzavar alakult ki a távolsági közlekedés területén. Végül az amerikai kongresszus 1966 egységesítette az USA-ban az óraátállítás időpontját.

A hang a vízben 4-szer gyorsabban terjed



A hang terjedési sebessége a levegőben átlagosan 340 m/s, édesvízben 4x olyan

gyorsan 1435 m/s-al, sós vízben még ennél is gyorsabban 1500 m/s-al terjed. A szilárd anyagok még jobban vezetik a hangot, az összes anyag közül a gyémántnak a legnagyobb a *hangsebessége*, mintegy 18 000 m/s.

Viccek

Tanár a diákhoz:

- Ha jól felelsz egy kérdésemre, akkor megkapod a kettést földrajzból. Hány csillag van az égen?
- 2.316.524. - feleli a diák.
- Hát ezt meg honnan vetted?
- Ez már egy második kérdés, tanár úr.

Pistike lelkesedve rohan haza a bizonyítványával:

- Papa, papa, óriási mázlid van!
- Na mesélj!
- Képzeld, jövőre nem kell új tankönyveket vened!

- Pistike, már megint elkéstél! Mi ennek az oka?
- Tanár úr, a közlekedési táblák!
- Na ne nevetess már! Hogy lehetne a késés oka egy tábla?
- Úgy, hogy ki volt rá írva: "Vigyázat, iskola! Lassítson!"

Egy kubai iskolában történelem órán híres külföldi emberekről tanulnak a gyerekek.

- Miről volt híres Kolumbusz Kristóf? - kérdi a tanárnő.
- Vízum nélkül jutott el Amerikába...

- Pistike, mondj egy ritka Európai állatfaját.
- Tigris.
- De Pistike, a tigrisek Ázsiában élnek.
- Éppen ezért olyan ritka Európában.

A milliomos gyereke iskolába megy. Az első számtanórán kérdezi a tanítónéni:

- Mennyi hatszor hét?

A gyerek nem tudja. A tanítónéni felszólít egy másik gyereket, aki megmondja a helyes eredményt:

- 42.

Erre a milliomos gyereke:

- Csak? Én megadok érte 45-öt is.